

THÔNG TIN

QUAN HỆ ANH - MỸ VÀ CHUYỂN THĂM MỸ CỦA THỦ TƯỚNG ANH GORDON BROWN

Ngày 29/7, Thủ tướng Anh Gordon Brown đã tới Mỹ để có cuộc gặp chính thức đầu tiên với Tổng thống Bush trên cương vị lãnh đạo Anh. Ông Bush đón tiếp ông Brown tại nhà nghỉ riêng, Trại David, bang Maryland. Cuộc gặp được quan tâm ở khía cạnh, liệu nó có thể hiện những thay đổi nào trong quan hệ giữa Anh với Mỹ hay không, ông Brown sẽ làm thế nào vừa duy trì được quan hệ đồng minh thân thiết với Mỹ, mà vẫn giữ được khoảng cách trong chính sách đối ngoại như nhiều cử tri và chính trị gia Anh mong muốn.

Người tiền nhiệm của ông Brown, cựu Thủ tướng Blair, bị cho rằng quá tuân thủ chính sách của Mỹ, nhất là trong vấn đề cuộc chiến Iraq. Vì vậy, ông Brown thường được thúc giục hãy theo đuổi con đường của các cựu Thủ tướng Margaret Thatcher và Winston Churchill, vừa duy trì quan hệ thân thiết với Mỹ, nhưng vẫn thẳng thắn với mục tiêu và chính sách riêng của mình.

Giới phân tích chính trị ở Châu Âu cho rằng quan hệ Anh-Mỹ dưới thời Thủ tướng Brown sẽ không còn thân thiện như trước. Trước những dư luận đó, ông Gordon Brown và Bộ trưởng Ngoại giao David Miliband đã chính thức lên tiếng rằng Mỹ vẫn luôn là đối tác quan trọng số một của Anh và Chính phủ Anh vẫn tiếp tục hợp tác chặt chẽ với Mỹ. Hơn nữa, trên đường sang Mỹ, ông Brown đã miêu tả mình

là “người nhiệt liệt ngưỡng mộ tinh thần Mỹ”. Ông còn phát biểu rằng, thế giới nợ Mỹ một món nợ vì “là nhà lãnh đạo trong cuộc chiến chống chủ nghĩa khủng bố quốc tế”. Ông mong muốn củng cố quan hệ với Mỹ và gọi đây là “mối quan hệ song phương quan trọng nhất của nước Anh”. Lịch sử chung đã gắn bó số phận hai nước, ông nói và phủ nhận những phỏng đoán nói rằng quan hệ Anh - Mỹ đang nguội lạnh.

Anh-Mỹ: Mối quan hệ ‘đặc biệt’

Vì những yếu tố lịch sử, văn hóa và đặc biệt là vì những chiến lược chung trong lĩnh vực quân sự và ngoại giao, quan hệ Anh-Mỹ được coi là một mối quan hệ ‘đặc biệt’.

Anh là nước duy nhất mà Mỹ chia sẻ những thông tin tình báo và quân sự. Đó cũng là lý do giải thích tại sao Anh luôn sát cánh bên Mỹ trong cuộc chiến vùng Vịnh, hay cuộc chiến chống khủng bố hoặc cuộc chiến Iraq hiện tại.

Mối quan hệ cá nhân mật thiết giữa Tổng thống Mỹ, George Bush, và cựu Thủ tướng Anh, Tony Blair, trong thời gian qua cũng là một minh chứng.

Tuy nhiên, với những diễn biến kể từ khi ông Gordon Brown trở thành Thủ tướng, dư luận cho rằng quan hệ Anh-Mỹ có thể ít đậm đà và không còn “đặc biệt” như trước.

Những tín hiệu trái ngược

Mặc dù Thủ tướng Gordon Brown vẫn luôn nhấn mạnh tầm quan trọng của quan hệ Anh-Mỹ và mối quan hệ với Tổng thống Bush nói riêng, nhưng việc xây dựng nội các mới của ông lại làm cho Mỹ đặt nhiều dấu hỏi. Việc bổ nhiệm một số nhân vật từng công kích chính sách đối ngoại của Mỹ vào nội các mới của ông G. Brown đã làm cho Washington ngạc nhiên. Chẳng hạn, ông Malloch Brown, người đã từng là Phó Tổng Thư ký Liên Hiệp quốc, được bổ nhiệm vào Bộ Ngoại giao. Ông Malloch Brown là người coi chính sách ngoại giao của Tổng thống Bush là "loa phóng thanh". Khi còn làm Phó Tổng Thư ký Liên hiệp quốc ông này còn công kích thái độ của Mỹ đối với chính sách đa phương.

Một loạt các gương mặt mới trong Công đảng và Chính phủ của ông G. Brown đã có những tuyên bố không làm những người bạn Mỹ hài lòng. Bà Harriet Harman, Phó chủ tịch Công đảng, gián tiếp làm người Mỹ mất mặt khi đã đề nghị rằng đảng của bà nên xin lỗi vì đã ủng hộ việc Mỹ xâm chiếm Iraq. Mới đây, ông Malloch Brown nói rằng Anh và Mỹ sẽ không còn "sát cánh bên nhau" trong các chính sách ngoại giao. Còn ông Douglas Alexander, Bộ trưởng về Phát triển quốc tế đã cảnh báo về chính sách đơn phương và kêu gọi cần có một cách 'tiếp cận quốc tế' cho những vấn nạn toàn cầu. Ông nói: "Trong thế kỷ XX, sức mạnh của một quốc gia thường được đo lường qua những gì họ có thể tàn phá. Trong thế kỷ XXI, sức mạnh nên được đo lường

bằng những gì chúng ta có thể xây dựng với nhau".

Mặc dù không nói rõ, những lời phát biểu đó được cho rằng nhắm tới chính sách ngoại giao đơn phương của Mỹ và làm cho Washington đã quan ngại lại càng bồi rối.

Dư luận cho rằng, những tuyên bố đó là dấu hiệu cho thấy Công đảng dưới thời ông Gordon Brown đang tìm cách xa dân Mỹ, khác với quan hệ thân thiện trước đây giữa cựu Thủ tướng Anh Tony Blair và Tổng thống Bush.

Thêm vào những bình luận trên đây là những nhận định của lãnh đạo các đảng phái khác ở Anh càng làm cho dư luận chú ý. Cựu lãnh đạo đảng Dân chủ Tự do của Anh, Lord Ashdown, nói rằng nước Anh nên dùng mối quan hệ với Mỹ có lợi hơn cho nước Anh.

Đề cập đến vấn đề Iraq, ông này nói: "Chúng ta có sự độc lập riêng. Tôi nghĩ rằng một trong những sai lầm của ông Blair là ông ấy đã không dùng những ảnh hưởng của mình để tác động đến chính sách của Mỹ".

Nhìn chung, quan hệ giữa Anh với Mỹ thường được định hình trên quan hệ cá nhân giữa các nhà lãnh đạo - chẳng hạn Churchill với Roosevelt, Thatcher với Reagan, Blair với Bush. Vì vậy, việc tân Thủ tướng Anh Gordon Brown sẽ xây dựng quan hệ với Tổng thống Mỹ Bush thế nào khi mà ông Bush chỉ còn 18 tháng làm tổng thống là điều mà dư luận quan tâm nhất hiện nay ■ .

(Tổng hợp từ các nguồn tin)